

לה למטה, או בדרך השלמת השילטון הפי לורליסטי עם עצמאות מכסימאלית לכל חלי קיה של ברית המועצות.

יו"ם ומתפרסמים בעיתונים מאמרים של אנשי אקדמיה ופוליטיקאים, פסיכולוגים ופילוסופים, המנסים לנתח האם דיקטטורה נאורה מתאימה לברית המועצות והאם גור כצ'וב מתאים לתפקיד הדיקטטור הנאור. נד כרים שמותיהם של דה-גול, פטר הגרול, איוואן האים ואף נפוליון בונאפארטה. מבי אים אותם כדוגמה לאנשים שקידמו את מדי נותיהם ביד חזקה.

המיסטיקנים

מז בתקופת הדקאדנס לפני המהפכה ב-1917, מלאה ברית המועצות במיסטיקנים המקבלים גושפנקה של השילטון. הדרמה במראהו החיצוני ליהודי או לצועני — מופיע בטלוויזיה הממלכתית בעיר קייב. בהרכבו ובהשפעתו באמצעות הטלוויזיה, פותחים כירוגים גרוזים בטביליסי את ביט נה של אשה השוכנת על שולחן הניתוחים ללא שום הרדמה.

האשה מחייכת ומספרת שאינה מרגישה שום כאב. הרופאים עומדים מופתעים ומלאי התפעלות. בהופעתו במערונים של מוס קווה לפני אלפי אנשים מגיץ אשפוזבוסקי יחס נגד ומשפיל כלפי הסובבים אותו הרוש בים על הבימה, בדיוק באותה הצורה שבה התנהג גריגורי אלכסיי בתקופת הצאר.

מיסטיקן אחר, אלכסיי סטומק, מופיע בכל בוקר בשעה 7.00 שבידיו חי מאלפני הטל וויזיה הממלכתית במוסקווה ומשפיע על כור סותמים שאנשים מחזיקים בידיהם. בהש פעתו של הקוסם הופכים מייהברו לתרופת המהפכת הפרולטרון. לפי תיאוריות אלה, אנשים בעליהשכלה אקדמית ותארים בני דע: "תשמע, זה עוזר בצורה בלתי רגילה".

כמו פיטריון אחרי הגשם הראשון צומחות ידעוניות, החוות את גורלם של מאות האנ שים הפונים אליהן.

אלפי אנשים מקרבים בכנסיות, מתפללים ותורמים כסף לשיפוצן. בכל כפר ובכל עיר עשיות הקאפלות מזה. בדרך לקאפנייה לאורך 100 ק"מ — ספרתי בפרח 10 קא פלות מזהובות.

חשבון הפש

אינני יכול להצטרף לקולותיהם של מי שמדברים על התפרקותה של האימפריה הסובייטית. לפי דעתי, העם הסובייטי עושה כיום חשבון נפש, סוקר את העבר ומנסה לבנות את העתיד. הברידות והסיפורים שלפיהם כולם יהיו מוכנים לעינות את ברית המועצות אם יפתחו הגבולות אינם במקום, לדעתי. האינטלקטואלים, מנהיגי ברית המועצות והציבור הרחב מנסים היום להבין מהן הסיבות לכישלונה של השיטה הסובייטית.

לפני יותר מ-50 שנה הכריזה ברית המועצות חגיגית כי היא המדינה הראשונה בעור לם שבה ניצח הסוציאליזם.

בימים אלה, באולם ארמון הקרמלין במוסקווה, מעל כימת הפולמנט הסובייטי החדש — מועצת העם, אמרו חברי המועצה כי הגיע הזמן להפסיק לדבר על "ניצחון הסוציאליזם" ולהתחיל שוב לדון כיצד לבנות את הסוציאליזם.

37 שנים חייית במדינה סוציאליסטית ולא סוציאליסטית זו. עברתי את מילחמת העולם השנייה כאסיה התיכונה ובסיביר. עברתי את תקופתה הטורד הסטאליניסטי והאביה הרושצ'ובי.

למדת בבית הספר ובאוניברסיטה את ה תורה המארכסיסטית-הלניניסטית. התחנכתי להתייחס למתרחש בחברה בצורה דיאלקטית, כחל רב התלוי בחוקי התפתחות החברה.

לאור ניסיוןי חיי בברית המועצות ולאור השנים שחייתי מחוץ לגבולותיה ועל הרקע של הביקור האחרון, אנסה, בידו עם האינטלקטואלים של ברית המועצות העומדים חחתי, להצביע על כמה מהסיבות העיקריות, שכפי שנראה לי, גרמו לכישלונה של המהפכה הסוציאליסטית.

הסיבות

רוסיה אינה בשלה למהפכה: בהתאם לתיאוריות של מארכס ולנין, היתה צריכה המהפכה הסוציאליסטית לפרוץ במדינה מפותחת, בעלת תעשייה מתקדמת ועמך פרולטרני מגובש במשך זמן רב לרעיון המהפכה הסוציאליסטית כפיתרון היחיד לבעיות כלכליות וחברתיות בחברה הבורגנית.

בהתאם לתיאוריה זו, היתה צריכה המהפכה לפרוץ בגרמניה, באנגליה או בארצות הברית. הכוללשביקים תפסו את השילטון לאיחר פרוץ המהפכה בפברואר 1917, עליידי פוטש כמעט צבא-טרוריסטי. לא היה ברוסיה דאז בסיס כלכלי-חברתי, כדי לבצע את העקרונות התיאורטיים של הסוציאליזם.

הריסת מעמד האיכרים: התיאורטיקנים של הכוללשביקים הבינו מהר מאוד שרוסיה אינה מוכנה לכינון ה-סוציאליזם והחלו לבנות את התעשייה בכל מחיר, כדי להתאים את תפישת השילטון במי קום הלא-ניכון ובזמן הלא-מתאים לתיאוריות מארכסיסטיות-לניניסטיות. תקופה זו נקראה בהיסטוריה "תקופת האינדוסטריאליזציה" (פיתוח התעשייה). האינדוסטריאליזציה היתה סה את מעמד האיכרים.

בהתאם לתיאוריות של לנין, האיכרים הם כוח גרסיבי, המנוגד לקידמה והמהווה סכנה למהפכת הפרולטרון. לפי תיאוריות אלה, מעצם טבעו של מעמד האיכרים הוא להתינגד למהפכה הסוציאליסטית, לכן, אחר מוד"כרים הראשונים שעשתה הממשלה הכוללשביקית, שכראשה עמד לנין, היה חנק של מיליון חצי איכרים באיזור נהר הוולגה על-ידי מצור ואי-אספקת מזון.

התיאוריה של לנין גרסה את מחיקת הפער הכלכלי והתרבותי בין הערים והכפרים. במציאות, נמחקו מעל פני האדמה כפרים שלמים ונשברה המסורת של קהילת האיכרים.

המשך הכיבוש האימפריאליסטי

הפוטש הכוללשביקי תפס את השילטון ואת האימפריה הרוסית, שלמעשה החלה תפוקתה עור לפני מילחמת העולם הראשונה. חיו בתקופות שונות של התפתחות. ברוסיה יצאו מתקופת הפיאורליזם וכאלה שרק החלו את המעבר להתחלת תקופת הקאפיטליזם.

מוסלמים ונוצרים, יהודים וקתולים ואף עובדי אלילים, עמים כה שונים התאגדו בכוחה הרוש של האימפריה הרוסית, בגבולותיה של מדינה אחת תחת שליטתו של נשר הצאר.

גם הכוללשביקים המשיכו להחזיק את העמים השונים בכוח הרוש. כדי להחזיק את רב, כדי ליצור את הכוח הרב הזה, השתמשו השילטונות ככל האמצעים האפשריים, על חשבון צרכים אחרים של העם.

המעמד החדש — הביורוקרטיה ההרסנית

במהפכה הכוללשביקית נהרס "מלח הארץ": האריסטוקרטיה הרוסית, המדענים, הפילוסופים, האמנים, הסופרים. ניתן לומר שלמעשה פברה על העם הרושי שואה. ורות לאחר שואת המהפכה לא התאושש העם הרושי ויש הטוענים שכ-30 מיליון רוסים נהרגו לפני מילחמת העולם השנייה ועוד כ-20 מיליון נהרגו בזמן המילחמה עצמה.

יחד עם זאת, נולד בברית המועצות מעמד שליט חדש — ביורוקרטיה-נומנקלטורה.

המעמד הזה היה חסר בסיס כלכלי. הוא היה כעלוקה על צווארם של העמים בברית המועצות. בראשונה בהיסטוריה העולמית, היה המעמד השליט חסר בסיס כלכלי בעצמו. ה-ביורוקרטיה הסובייטית לא הביאה לשילטון שום בסיס כלכלי ולכן ניצול הפועלים היה כה הרסני והדיסטרוי.

הכוננה היתה לבנות חברה שיוויונית ולי-הפסיק את השילטון המרכזי של הצאר הרוסי.

התוצאה היתה השמדת האצולה והענקת זכויות יתר למעמד החדש, חסר-תרבות, חסר-שורשים מוסריים וחסר כל מעצורים. המור נפול על הארמה ועל התעשייה העובר מדיה החלשות והעדינות של האצולה הרר-סית לידיו הגסות וההרסניות של המעמד החדש. המונופול נשמר כעיקרון ומטיבכו הוא מנוגד ליוזמה אישית וגורם לעצירת הקידמה ולנוק בלתי-הפיך לרוסיה כולה.

ניתוק מהחברה העולמית:

המעמד החדש סגר את גבולות המדינה, כדי לשלוט על העם. הבידוד הזה ניתק את המדינה מהחברה העולמית.

התפתחה תלות כמעט-טוטאלית של אור-רחייה המדינה במדינה עצמה.

התלות הורגשה בכל מחיר-היחיים האור-רחיים והתבטאה בכל דבר — מחוסר-היכולת לעבור בצורה חופשית ממקום-גמורים אחד לאחר ועד חוסר-היכולת לעזוב מקום-עבודה ולחפש אחר מקום-עבודה חדש.

התלות הזאת גרמה לאובדן היוזמה האי-שית והורידה את תפוקת העבודה לרמה נמוכה ובלתי-סבבלת.

הגורם האנושי — אובדן היוזמה וגידול דור עבדים:

ב-50 השנים הראשונות נורקו עשרות מיליונים מאזרחי ברית המועצות למחנות עבודה ונכלאו בבת-סוהר. חלקם לא יצאו לחופשי. מי שיצאו, היו כאילו שהשנים במחנות העבודה השאירו צלקות קשות בנפשם, שינו את אופיים, פגעו בזימתם וחינכו חלק גדול מהם לגישה צינית. אנשים אלה השפיעו רבות על אופייה של החברה הסובייטית ועל אובדן ערכיה האידיאליסטיים-מוסריים.

שילטון בובש מוכח עמים:

השילטון הסובייטי נקט באמצעי-דכוי נגד עמים שלמים ונגד מדינות ריבוניות שכנות: כיבוש מונגוליה, חלק מפיןלנד, הארצות הבאלטיות, הטנקים הסובייטים נכנסו לבר-לין, לוורשה, לפראג ולאפגניסטאן. כל זה השפיע קשות על החברה הסובייטית.

מה בקשר לנקודה היהודית?

יכול להיות שאנחנו, כיהודים, ניצלנו ב-חשבון ההיסטורי בגלל המסלול השגוי הזה של הקומוניזם. אף אחד לא יכול לשער לעצמי מה היה ההתפתחות של מילחמת-העולם השנייה אלמלא היוצמה הרוסית. התפקיד של ברית המועצות שבירת המכונה הנאצית, אינו מוטל בספק. נניח שלא היתה מהפכת אוקטובר, ושילטון הצאר היה נמשך ברוסיה, או לחילופין היתה נשארת ממשלת קירנסקי והממשלה שקמה בעיקבות המהפכה הבורגנית-דמוקרטית שביצעה מפילגת הקאזטים בפברואר 1917, שמונה חורשים לפני מהפכת אוקטובר.

אלמלא המהפכה, רוסיה היתה נשארת מדינה חלשה. אינני יודע מה היה קורה אלימלא המהפכה הכוללשביקית. זה נורא להגיד את זה, כי זה עלה בגורל של מיליוני בני-אדם, אבל נבנה כך כוח שהיה מסוגל לשבור את המכונה הנאצית.

ומה היה קורה עם הקמת מדינת ישראל אלמלא התמיכה של ברית המועצות?

אלה הם סימני-שאלה גדולים, שמהם ירצא שאלמלא מהפכת אוקטובר ייתכן מאוד שהעם היהודי היה נפגע קשות. אבל זה החשש בון שבין היהודים לבין ההיסטוריה, ולא החשש בון הכולל של העולם עם ההיסטוריה.

"כפי שאתה רואה, החשבון שלנו כיהודים, כציונים, כישראלים, עם ברית המועצות הוא מסוכסך מאוד. מצד אחד יש לנו כלפיה טענות קשות ובצדק — על גיחה ליהודים, על גיחה לישראל. אך יש גם צד שני, גם אותו צריך לזכור.